

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.325/2024/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Kökény Zoltán ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperesek:

I.r. alperes I. rendű

alperes címe

II.r. alperes II. rendű

alperes címe

Az alperesek képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda I. és II. rendű alperes képviseletében

ügyvéd címe1

A per tárgya:

sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

19.P.20.818/2024/6.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a Budapest Főváros XXI. Kerület Csepel Önkormányzatának polgármestere.

[2] Az alperes által szerkesztett origo.hu internetes portálon 2024. március 1-én „A csepeli polgármester maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket” címmel a következő cikk jelent meg.

[3] „A Fidesz csepeli szervezete közleményben szólítja fel felperes polgármestert, hogy ne akadályozza Csepel 2024-es költségvetésének elfogadását, hiszen ezzel a működőképességet veszélyezteti. [a bevezető vége]

[4] A csepeli Fidesz friss, az MTI-hez eljuttatott közleményében közölte, hogy

[5] **»felperes csepeli polgármester továbbra is minden eszközzel akadályozza Csepel 2024. évi költségvetésének elfogadását. Azért kockáztatja az egész kerület működését, mert nem hajlandó lemondani a közpénzek személyes érdekű és kampánycélú lenyúlásáról. Pedig ő is tisztában van vele, hogy csak ez az egyetlen akadálya a költségvetés elfogadásának.«**

[6] **Akadályozza a munkát**

[7] A közlemény szerint a Fidesz-KDNP frakció két héttel ezelőtt, 2024. február 15-én a fentiek miatt nyújtott be alternatív költségvetést, kiemelten hangsúlyozva, hogy *»biztosítani kívánjuk az önkormányzati kötelező és a nélkülözhetetlen nemkötelező feladatok teljes körű ellátásához szükséges személyi és dologi kiadásokat (oktatás-nevelés, egészségügyi és szociális)«*. Hozzáteszik:

[8] **»ennek a napirendre vételét, megtárgyalását és az erről való képviselő-testületi szavazást felperes agresszíven visszautasította, és törvénytelen eszközökkel meg is akadályozta.«**

[9] A csepeli Fidesz leszögezi:

[10] **»felperes nem akart megegyezni, nem volt hajlandó személyes érdekeltségei és kampánycéljai közpénzfinanszírozásáról lemondani. Sőt, ennek érdekében döntött úgy, hogy továbbra sem hajlandó a nyilvánosság előtt tárgyalni a költségvetésről. (A döntéshozó fórumot, a képviselő-testület ülését a törvényes határidő legvégére, március 14-ére hívja össze.)«**

[11] **Maffiamódszerek Csepelen**

[12] A szervezet kommunikéje szerint közben a képviselőket egyenként idézi be *»szakmai egyeztetésre«*,

[13] **magyarul: maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket. De ennél még aljasabb és megengedhetetlen, hogy a csepeli önkormányzati tulajdonú, közpénzen fenntartott (!!!) médián (Csepeli Hírmondó, csepel.hu) keresztül kizárólag ő szólal meg, és otromba hazugságaival hergeli a választókat, a társadalmi csoportokat.**

[14] Arra is felhívják a figyelmet, hogy *»a baloldali Soros-média teljes spektruma a polgármesterrel összejátszva, pedig tényként tálalva idézi, tapsikolva közli, a baloldali politikai érdekek mentén tendenciózusan szerkeszti felperes narratíváját, minden egyes hazugságát, botránykeltését«*.

[15] **Fontos Csepel költségvetésének biztosítása**

[16] A szervezet szerint ezzel szemben a Fidesz-KDNP legfőbb célja továbbra is Csepel működőképességének költségvetési biztosítása. Ezért mai nappal is kizárólag ilyen célú módosító indítványokat terjesztünk be a 2024. évi csepeli önkormányzati költségvetéshez. Azt írják:

[17] **»ezek befogadása esetén támogatjuk és elfogadjuk a felperes polgármester által benyújtott 2024. évi költségvetést.«**

[18] A közlemény végén azt is leszögezik, hogy

[19] *»felszólítjuk és felkérjük Személy1 jegyző és Személy2 városgazdálkodási ágazatvezető asszonyt, hogy törvényi és munkaköri kötelezettségüknek eleget téve, módosító javaslatainkat ne felperes polgármester politikai utasításainak engedve gátolják, hanem segítsenek a megfelelő formai követelmények szerinti előterjesztésükben, segítsenek az azokról való képviselő-testületi döntések előkészítésében. A polgármesteri hivatal és az azt vezető kinevezett jegyző kötelessége és feladata a választott képviselők előterjesztési, véleményezési és döntési jogkörének biztosítása, segítése, nem pedig a képviselők kioktatása és munkájuk akadályozása.«*”

[20] A felperes helyreigazítási kérelmét az I. rendű alperes nem teljesítette.

[21] A felperes keresetében az I. rendű alperest az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére kérte kötelezni:

[22] „Helyreigazítás

[23] A 2024. március 1-jén közzétett »A csepeli polgármester maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket« cikkben szereplő valótlan állításokkal szemben a valóság az, hogy felperes, Csepel Polgármestere nemhogy akadályozza, hanem mindent megtesz a 2024-es költségvetés elfogadása érdekében, a polgármester több alkalommal hívta egyeztetésre a képviselőket, a frakciókat, valamint az egész Képviselő-testületet is annak érdekében, hogy a Kerületnek a törvényes határidőben költségvetése legyen.

[24] A valóság az, hogy felperes nemhogy törvénytelen eszközökkel akadályozta volna meg a Fidesz-KDNP frakció által 2024. február 16-án benyújtott átmeneti gazdálkodásról való döntés meghozatalát, hanem éppen a törvénytelen és az Önkormányzatnak havonta 450 millió forintos bevételkiesést eredményező döntés meghozatalát gátolta meg.

[25] A valóság az, hogy a képviselők kérték, hogy az előterjesztés újabb tárgyalása előtt a polgármester folytasson le velük egyeztetéseket.

[26] A valóság az, hogy minden egyeztetésről hangfelvétel és emlékeztető készül, melyek tartalma igazolható és nyilvános, alaptalan és minden valóságtartalmat nélkülöző tehát az az állítás, miszerint a csepeli polgármester maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket.

[27] A valóság az, hogy éppen a Fidesz-KDNP frakció nyújtott be 2024. március 4-én egy költségvetési javaslatot, és adott ultimátumot 12 hivatali dolgozó elküldésére és szerződéses kötelezettségek nem teljesítésére; nyilatkozatuk szerint: »ezek befogadása esetén támogatjuk és elfogadjuk a felperes polgármester által benyújtott 2024. évi költségvetést.«”

[28] A felperes perköltsége megtérítését a II. rendű alperestől követelte.

[29] Az érvényesíteni kívánt jog és a jogalap megjelölése körében hivatkozott a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) bekezdésére, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 496. § (1) bekezdésére, és a 499. § (1) bekezdésére.

[30] A sajtóközleményben valótlan tényként – és azokkal szemben a való tények körében – jelölte meg a következőket.

[31] 1. „A csepeli polgármester maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket”

[32] 2. „felperes csepeli polgármester továbbra is minden eszközzel akadályozza Csepel 2024. évi költségvetésének elfogadását,”

[33] 3. „felperes nem akart megegyezni, nem volt hajlandó személyes érdekeltségei és kampány céljai közpénzfinanszírozásáról lemondani. Sőt ennek érdekében döntött úgy, hogy továbbra sem hajlandó a nyilvánosság előtt tárgyalni a költségvetésről. (A döntéshozó fórumot a képviselő-testület ülését a törvényes határidő legvégére március 14-ére hívja össze.)”

[34] 4. „A szervezet kommunikéje szerint közben a képviselőket egyenként idézi be „szakmai egyeztetésre”, magyarul: maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket.”

[35] A valóság ezzel szemben az, hogy a polgármester több alkalommal hívta egyeztetésre a képviselőket, a frakciókat, valamint az egész képviselő-testületet is annak érdekében, hogy a Kerületnek a törvényes határidőben elfogadott költségvetése legyen.

[36] A Polgármesteri Hivatal, az önkormányzati költségvetési szervek és gazdasági társaságok 2023 októberében megkezdtek a költségvetés összeállítását. A cél az önkormányzati kötelező feladatok, valamint kiemelt önként vállalt feladatok biztosítása, a működés fenntartása, a korábbi feladatok befejezése volt. A 2024-es önkormányzati választásokra is tekintettel nem került sor új beruházás, felújítás betervezésére.

[37] A polgármester 2024. január 15-én megküldött levelében kérte a képviselők javaslatát a 2024. évi költségvetéshez. Javaslat Személy3 képviselőtől érkezett. A polgármester első alkalommal 2024. január 31-én tartott egyeztetést valamennyi képviselő meghívásával, melyen a Fidesz-KDNP frakció nem jelent meg, távolmaradását, vagy annak okát nem jelezte.

[38] A képviselő-testület részére 2024. február 15-én, törvényes határidőben megküldött költségvetési rendelet tervezetében valamennyi, addig érkezett javaslat szerepelt.

[39] A 2024-es költségvetés tervezetét minden önkormányzati bizottság megtárgyalta, módosító indítványt egyetlen bizottság sem fogalmazott meg, és az anyagot valamennyi bizottság a Képviselő-testület által megtárgyalásra alkalmasnak találta.

[40] A 2024-es költségvetési rendelet tervezetét ehhez képest a képviselő-testület Személy3 Momentumos képviselő javaslatára, MSZP-DK-Momentum és négy Fidesz-KDNP-s képviselő támogatásával levette napirendjéről, azt tárgyalni sem kívánta.

[41] felperes polgármester ezt követően a mielőbbi megegyezés érdekében 2024. február 26-28. között személyes egyeztetésre invitálta a képviselőket, majd 2024. február 29-én, 2024. március 7-én és 2024. március 13-án a képviselő-testület minden tagját. Ez utóbbin az önkormányzat vezető tisztségviselői, a hivatal, a gazdasági társaságok és a költségvetési szervek vezetői is részt vesznek. Volt olyan képviselő, aki az egyeztetésre önállóan, volt, aki frakciótársával és volt, aki másik frakcióval közösen érkezett, ez minden képviselő önálló döntése volt. A Fidesz-KDNP frakció négy tagja nem vett részt a február 26-28. közötti megbeszélésen. A megbeszélésekről hangfelvétel, valamint emlékeztető készült, melynek tartalma nyilvános.

[42] 5. „A közlemény szerint a Fidesz-KDNP frakció két héttel ezelőtt, 2024. február 15-én a fentiek miatt nyújtott be alternatív költségvetést, kiemelten hangsúlyozva, hogy »biztosítani kívánjuk az önkormányzati kötelező és a nélkülözhetetlen nem kötelező feladatok teljes körű ellátásához szükséges személyi és dologi kiadásokat (oktatás-nevelés, egészségügyi és szociális).»”

[43] 6. „Ennek a napirendre vételét, megtárgyalását és az erről való képviselő-testületi szavazást felperes agresszíven visszautasította, és törvénytelen eszközökkel meg is akadályozta.”

[44] A valóság ezzel szemben az, hogy a Fidesz-KDNP frakció 2024. február 16-án (a keltezés 15-ére jelölték) nyújtott be egy rendelettervezetet Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzata átmeneti gazdálkodásáról. Az átmeneti gazdálkodás és a költségvetés közötti legfőbb különbség az, hogy átmeneti gazdálkodás esetén az önkormányzat 2024 áprilisától havonta a költségvetés elfogadásáig havi 450 millió forint állami támogatástól (működési költségtől) esik el, mellyel veszélybe kerülhet egyes önkormányzati feladatok ellátása. Éppen ezért a helyi rendelet alapján a képviselők és a bizottsági tagok tiszteletdíjat csak a költségvetés elfogadását követően vehetnek fel, ezzel szemben, jogszabálysértő módon a Fidesz-KDNP frakció javaslata szerint mégis, ennek ellenére járt volna a képviselőknek és a bizottsági tagoknak a tiszteletdíj az átmeneti gazdálkodásról szóló rendelet alapján is.

[45] A valóság az, hogy a képviselők ezt a javaslatot egyébként be sem terjeszthették volna, hiszen az Önkormányzat átmeneti gazdálkodásáról a rendeletet törvény alapján a jegyző készíti elő, és a polgármester terjesztheti elő.

[46] 7. „A szervezet szerint ezzel szemben a Fidesz-KDNP legfőbb célja továbbra is Csepel működőképességének költségvetési biztosítása. Ezért mai nappal is kizárólag ilyen célú módosító indítványokat terjesztünk be a 2024. évi csepeli önkormányzati költségvetéshez.”

[47] A valóság ezzel szemben az, hogy a „módosító indítványok” benyújtására 2024. március 4-én került sor, és annak tartalma nem érinti a Kerület működőképességét, az e helyett túlterjeszkedve a költségvetési egyeztetés keretein legalább 12 hivatali dolgozó elbocsátását, vállalt fizetési kötelezettségek nem teljesítését, valamint a polgármesteri jogkörök csorbítását és beszámoltatását javasolja, sőt, követeli, melyek nem teljesítése esetén a költségvetést nem támogatják. A képviselők a követelt beszámolókat megkapják, a jogkörök is elvonhatóak, ugyanakkor a polgármester ellen irányuló személyes bosszúhadjárat eredményeként javasolt folyamatos testületi és bizottsági ülések nemhogy a működőképességet segítik elő, hanem ellehetetlenítik a hivatal működését.

[48] A felperes okfejtése szerint a sajtóközlemény őt név szerint és polgármesteri minőségében is megjelöli, tartalma elsődlegesen reá, polgármesteri tevékenységére vonatkozik.

[49] A valótlan tény híresztelése is alapot ad a helyreigazítás iránti kérelem teljesítésére. A valótlan tényállításokat közéleti szereplőként sem köteles tűrni.

[50] Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perkölségben marasztalására irányult.

[51] Védekezésük szerint a kifogásolt közlések aktuális közéleti (politikai) vitához kapcsolódnak, amelynek tárgya a felperes politikai tevékenysége. Az „alperesnek” joga és kötelessége tájékoztatnia az olvasóit a közéleti eseményekről, amelyek közé tartozik a politikai vitákról, illetve az azokban résztvevő személyekről való tájékoztatás is. Ennek keretében az alperes Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) IX. cikk (2) bekezdéséből fakadó jogával élve jelentette meg a perbeli cikket.

[52] A valamennyi kifogásolt közlés kizárólag valós tényekből levont okszerű következtetés (vélemény), amelynek valós ténybeli alapjait a cikk tartalmazza. Az átlagolvasó számára egyértelmű, hogy a cikkben szereplő tények alapján a csepeli FIDESZ alappal fogalmazhatta meg a kifogásolt közlés szerinti véleményét, amiről az „alperes” csupán szöveghűen tudósított.

[53] A 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat szerint a politikai viták keretében elhangzott állítások főszabályként még akkor is véleménynyilvánításként értelmezendők, amennyiben formálisan, a bizonyíthatóság teszt alkalmazásával tényállításnak értékelhetők.

[54] Az Alkotmánybíróság a 34/2017. (XII. 11.) AB határozata alapján az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében foglalt sajtószabadságból fakadó alkotmányos követelmény, hogy a közéleti szereplők sajtótájékoztatóján a közügyek vitájában egymást érintően tett kijelentésekről hűen, saját értékelés nélkül tudósító, a közlések forrását egyértelműen megjelölő médiatartalomszolgáltató tevékenységét nem lehet a személyiségi jogsértés polgári jogi szankcióit megalapozó híresztelésként értékelni.

[55] A vonatkozó bírói gyakorlat alapján nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy a sérelmezett közlések nem sajtótájékoztatón hangzottak el. Amennyiben a kifogásolt közlések mégis tényállításnak minősülnek, az „alperes” helyreigazításra azért sem kötelezhető, mivel a csepeli FIDESZ egy aktuális közéleti vitában tett nyilatkozatáról tudósított, így a sérelmezett közlések valós tartalmát nem kell bizonyítani.

[56] A valóság feltüntetése akkor szükséges, ha az az átlagolvasó számára a valóság félre nem érthető megértéséhez elengedhetetlen [Kúria Pfv.IV.20.252/2021/4. számú ítélete]. A felperes által valóságként közölni kért szöveg a sérelmezett tényállítások helyreigazításához szükségtelen.

[57] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. A felperest az I., II. rendű alperes, mint egyetemleges jogosultak javára 50.000 forint + áfa perköltség, az állam javára 36.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte.

[58] Az alkalmazott jogi rendelkezések körében az Alaptörvény IX. cikk (1)-(2) bekezdését, az Smtv. 4., 10. és 12. §-át hívta fel.

[59] Az Alkotmánybíróság gyakorlatából idézte a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában kifejtett érvelést az értékítéletek megengedettségeivel kapcsolatban. Ismertette a 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat Indokolásának [34]-[38] bekezdéseiben kifejtett értelmezési szempontrendszert.

[60] Az előbbiekre figyelemmel megállapította, hogy az első négy kifogásolt közlés [1. Csepeli polgármester maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket, 2. „felperes csepeli polgármester továbbra is minden eszközzel akadályozza Csepel 2024. évi költségvetésének elfogadását,” 3. „felperes nem akart megegyezni nem volt hajlandó személyes érdekeltségei és kampánycéljai közpénzfinanszírozásáról lemondani. Sőt ennek érdekében döntött úgy, hogy továbbra sem hajlandó a nyilvánosság előtt tárgyalni a költségvetésről. (A döntéshozó fórumot a képviselő-testület ülését a törvényes határidő legvégére március 14-ére hívja össze.), 4. A szervezet kommunikációja szerint közben a képviselőket egyenként idézi be „szakmai egyeztetésre”, magyarul: maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket.”] a költségvetési vita során a FIDESZ frakció által megfogalmazott vélemény, következtetés és értékelés, amelyek vonatkozásában sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

[61] A 6. közlés („ennek napirendre vételét, megtárgyalását és az erről való képviselő-testületi szavazást felperes agresszíven visszautasította, és törvénytelen eszközökkel meg is akadályozta”) szintén olyan közügyben megnyilvánulás, a tényekből levont következtetés, amelynek tekintetében a sajtó-helyreigazítás kizárt.

[62] Az 5. és 7. sérelmezett közlés tekintetében az elsőfokú bíróság a felperes ügylegitimációjának hiánya miatt utasította el a keresetet.

[63] A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján döntött. Az alperesek képviselőjének ügyvédi munkadíját a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) szerint, mérlegeléssel állapította meg.

[64] A pervesztes felperest a Pp. 101. § (1) bekezdése alapján kötelezte az állam javára a felmerült 36.000 forint illeték megfizetésére.

[65] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett.

[66] Jogorvoslati kérelme az ítélet keresete szerinti tartalommal történő megváltoztatására és a II. rendű alperes perköltségben marasztalására irányult. Ez utóbbi összegét az Ükr. 3. § (3) és (5) bekezdése alapján mérlegeléssel kérte megállapítani.

[67] A fellebbezésben foglaltak szerint az elsőfokú döntés sérti az Alaptörvény IX. cikk (1), (2), (3) bekezdését, az Smtv. 4. § (3) bekezdését, 10. §-át, a 12. § (1)-(2) bekezdését, a Pp. 495-496. §-át, 263. §-át, 266. §-át, valamint a 346. § (5) bekezdését.

[68] A megállapított tényállás nem teljes, az elsőfokú bíróság jogi következtetése pedig téves.

[69] Az I. rendű alperes ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a sajtóközlemény a csepeli Fidesz közleményéről való szöveghű tudósítás. A közlemény létezését a felperes a perfelvételi tárgyaláson vitatta. Az elsőfokú bíróság a Pp. bizonyításra vonatkozó szabályaival szemben, az indokolási kötelezettségének eleget nem téve fogadta el és tette a tényállás részévé azt, hogy a cikk a csepeli Fidesz MTI-hez eljuttatott közleményben közölteként idézi (indokolás [81] bekezdés).

[70] A felperes által kifogásolt közléseket valótlan tényállításnak kellett volna minősíteni.

[71] Az elsőfokú bíróság az Alaptörvényt és az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában foglaltakat kiterjesztő módon, a perbeli ügygel nem összeegyeztethető szempontok interpretálásával hivatkozta és alkalmazta. A sajtószerv közleménye nem politikai vitát mutatott be. Ehhez utalnia kellett volna a vitára, illetve arra, hogy a cikk az egyik fél véleményéről tájékoztat. Ennek hiányában a hivatkozott AB határozatban foglalt értékelési szempontok nem alkalmazhatóak.

[72] Politikai vélemény, azaz felperes politikai tevékenysége vagy közéleti hitelessége vagy alkalmassága bemutatása esetén vélelmezhető lenne a tények véleményként történő értelmezése, de a perbeli esetben nem ez volt a közlemény tárgya, tartalma, megjelenése, és elérendő célja.

[73] Az a közlés, amely szerint a felperes „maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megvesztegetni a képviselőket” szétfeszíti a megengedőbb értelmezési kereteket. Kifejezetten a felperes által elkövetett közvélekedés bűncselekményekre vonatkoztatható, melyet a közlemény olvasója is így értelmezhet.

[74] A cím a közlések forrását nem közli és azt a látszatot kelti, hogy a cikkben foglaltak nem vitatott tényközlések. Az olvasó az egész cikket nem feltétlenül olvassa el, így a cím kiemelkedő jelentőséggel bír.

[75] Az a körülmény, hogy egy tényállítás a politikai térben hangzik el, önmagában nem transzformálja azt véleménnyé. A cikk megjelenésekor kampányidőszak sem folyt.

[76] Az I. és a II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

[77] Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a kifogásolt közléseket közéleti (költségvetési) vita során a FIDESZ frakció által megfogalmazott véleménynyilvánítás körében következtetésként és értékelésként, melyek vonatkozásában sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

[78] Az 5. és 7. kifogásolt közlések vonatkozásában is helyesen következtetett arra, hogy a felperesnek nincs keresetösségi joga.

[79] A perbeli közlések kizárólag való tényekből levont okszerű következtetések (vélemények), amelyek való ténybeli alapjait a cikk tartalmazza. Az átlagolvasó számára egyértelmű, hogy a cikkben szereplő tények alapján a csepeli FIDESZ alappal fogalmazhatta meg a kifogásolt közlés szerinti véleményét, amiről az I. rendű alperes csupán szöveghűen tudósított.

[80] A politikai viták keretében megfogalmazott tényállítások meghatározása nem történhet önmagában a bizonyíthatósági teszt köznapi értelemben vett automatikus alkalmazásával, azaz nem szorítkozhat kizárólag a vizsgált kijelentés szó szerinti tartalmának értékelésére. A közügyek intenzív vitájában résztvevők jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon cáfolhatók.

[81] A fellebbezés alaptalan.

[82] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Az elsőfokú ítéletet a felperes fellebbezésében teljes terjedelmében támadta, annak jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt.

[83] A felperes az általa állított eljárási szabálysértés alapjául jelölte meg a Pp. tényállás szabad megállapításának elvére (263. §) és a bizonyítás nélkül megállapítható tényekre (266. §) vonatkozó rendelkezéseket. Ezzel összefüggésben azonban nem határozta meg, hogy a két jogszabályhely melyik fordulatába ütközött a kifogásolt eljárás, vagyis elmulasztotta annak megjelölését, hogy miben állt az elsőfokú bíróság jogszabálysértő eljárása. Konkrét indoka szerint az elsőfokú bíróság a perfelvétel körében tett, vitató nyilatkozata ellenére bizonyított tényként fogadta el az alpereseknek a hír forrására hivatkozását, amely szerint a cikk szöveghűen idézte a FIDESZ csepeli szervezetének MTI-hez küldött közleményét.

[84] A felperes alaptalanul sérelmezte a ténymegállapítás módját. A perfelvételi tárgyalást az alperesek kétségkívül elmulasztották. Emiatt az írásbeli ellenkérelemmel nem érintett nyilatkozatok tekintetében beálltak a Pp. 190. § (2) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények. A felperes érveinek tartalmából kikövetkeztethetően azt sérelmezte, hogy nem érvényesült a 190. § (2) bekezdés *a*) pontjának rendelkezése, amely szerint a tárgyalást elmulasztó fél helyzetét úgy kell tekinteni, hogy a mulasztó fél a megjelent fél tárgyalást megelőzően vagy tárgyaláson előterjesztett tényállítását, jogállítását, illetve bizonyítékát nem vitatja, valamint kérelme, indítványa teljesítését nem ellenzi, kivéve, ha korábban ezekkel ellentétes nyilatkozatot tett.

[85] Az írásbeli ellenkérelemben az alperesek azzal védekeztek, hogy a csepeli FIDESZ közleményéről, szöveghűen, saját értékelés nélkül tudósított. A perfelvételi tárgyaláson előadott hivatkozással ez a nyilatkozat ellentétes, egyebekben a felperes ezzel kapcsolatos nyilatkozata a következőképpen szólt: „Az alperes azon tényállítását egyébként, ami arra vonatkozik, hogy létezik az MTI oldalán egy alapul fekvő cikk, ami alapján az alperes újságírója ezt a felperes által sérelmezett cikket, illetve annak állításait megírta, alapvetően vitatom, tehát magát a tényt amit az alperes állított azt a tényt is vitatom, illetőleg azt is vitatom, hogy annak a bizonyos cikknek, ami alapul fekszik, annak az-e a tartalma, amit az alperesi cikk tartalmazott. Tehát ennek a tényállításban szereplő cikknek a tényét is, és a tartalmát is vitatom. Nincsen tudomásunk ilyesmiről” (P.20.818/2024/5. számú jegyzőkönyv, 2. oldal).

[86] Az idézett nyilatkozat nem olyan tényállítás, amit a Pp. 190. § (2) bekezdés a) pontja alapján nem vitatottnak kell tekinteni. A felperes nem azt állította, hogy az MTI-hez eljuttatott nyilatkozat nem létezik, hanem azt, hogy arról nincs tudomása. Ebből következően csupán értékelte az alperesek előadását.

[87] Az elsőfokú bíróság tehát nem sértette meg az eljárási törvény fellebbezésben megjelölt rendelkezéseit a ténymegállapítás során és az indokolási kötelezettségének is eleget tett.

[88] Az ügy eldöntése szempontjából egyebekben nincs jelentősége annak, hogy a hírben említett közlemény létét a felperes „vitatta”. Ahhoz ugyanis további indokolást a fellebbezésben nem fűzött, a tényállás megváltoztatását pedig nem kérte.

[89] A fellebbező jogorvoslati kérelmét az anyagi jogi rendelkezések körében az Smtv. 4. § (3) bekezdésének, 10. §-ának és a 12. § (1)-(2) bekezdésének megsértésére alapította. A felperes ennek alapján lényegében a tények másként minősítését kérte, ezért az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkört gyakorolta.

[90] A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között a másodfokú bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy a sérelmezett közlésekkel kapcsolatos, az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetés helyes-e.

[91] Nem terjedt ki a döntés érdemi vizsgálata az 5. és 7. kifogásolt közlésre, mert a felperes annak elutasításával kapcsolatos érvet a fellebbezésben nem adott elő, a kifejtett indokok a keresetösségi hiányával kapcsolatos döntésre nem vonatkoztathatóak.

[92] A per elsőfokú szakában a felperes keresetével kapcsolatban előadottak és az alperes érdemi védekezésének korlátai között az elsőfokú bíróság az 5. és a 7. kifogásolt szövegrész tartalmi értelmezését elvégezte, ezt megelőzően valamennyi sérelmezett szövegrészlet tekintetében ismertette mérlegelésének elemeit és a mérlegelés során figyelembe vett alkotmányos és törvényértelmezési szempontokat.

[93] A fellebbezés azokat az indokokat, amelyekből kitűnik, hogy a felperes az elsőfokú bíróságnak a keresetösségi jog hiányára következtetését miért tartja helytelennek, nélkülözi, az elsőfokú ítélet megállapításaira egyáltalán nem reflektál. A fellebbezés ezért e vonatkozásban – bár eleget tesz a fellebbezéssel szemben támasztott formai követelményeknek – tartalmilag annyiban fogyatékos, hogy arra vonatkozó indokot, miért helytelen az 5. és 7. sérelmezett közlésre vonatkozó helyreigazítási kérelem elutasítása, nem foglal magába. Ezért a fellebbezési kérelemben foglaltak alapján a másodfokú vizsgálat tárgya az 1-4. és 6. kijelentés jogi minősítése és azok esetleges jogkövetkezményének alkalmazása volt.

[94] Az elsőfokú bíróság döntésével és indokaival a Fővárosi Ítéltábla egyetértett. Az elsőfokú bíróság az ügy érdemében elfoglalt jogi álláspontját a szükséges terjedelemben kifejtette és meggyőzően indokolta. A döntés megalapozatlanságát a fellebbező érvei sem tették aggályossá.

[95] Az elsőfokú bíróság által is felhívott Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján a sajtóban megjelenő tartalmak értékelésénél azt kell kiindulópontnak tekinteni, hogy a felperest ért sérelem valótlán vagy a valóságot hamis színben feltűnítő tény állításával, híresztelésével valósulhat meg. Nem lehet ugyanakkor sajtó-helyreigazítás alapja véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat. Ezek vonatkozásában legfeljebb az vizsgálható, hogy a közléseknek van-e valós ténybeli alapjuk.

[96] Helyesen indult ki az elsőfokú bíróság a szöveg tartalmának elemzésekor abból, hogy a sérelmezett kijelentéseket a szöveg összefüggéseinek ismeretében kell értékelni. Ez a jelen esetben annak figyelembevételét is igényelte, hogy a perbeli cikk része annak a

hírfolyamnak, amely 2024. február végén és március elején foglalkoztatta a sajtót. A híradások tárgya a csepeli képviselő-testület és a polgármester között a költségvetés elfogadásával kapcsolatban kialakult vita volt, amelyben a felperes személyét – az ügyel kapcsolatban tanúsított magatartása miatt – éles támadások érték. A vita politikai ellenfelek, a képviselő-testület ellenzéki és kormánypárti tagjai között bontakozott ki, ezért a politikai viták sorába illeszkedik.

[97]

[98] A felperes jogi álláspontjával szemben a politikai vitába nemcsak olyan írásbeli közlések sorolhatóak, amelyek szerzője kifejezetten ilyennek minősíti az írást, vagy valamennyi érintett álláspontját megjeleníti. A közügyben megszólalásként értékelhető ún. „véleménycikkek” például tipikusan egy oldalról, a szerző preferenciái mentén tárgyalják az aktuális témát, védettségüket az teremti meg, ha nyilvánvalóan kapcsolódnak egy releváns közügyhöz. Az Alkotmánybíróság rendszeresen hivatkozott megállapítása szerint a „közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások. A társadalmi, politikai viták jelentős részben éppen abból állnak, hogy a közélet szereplői, illetve a közvitában – jellemzően a sajtón keresztül – résztvevők egymás elképzeléseit, politikai teljesítményét és azzal összefüggésben egymás személyiségét is bírálják. A sajtónak pedig alkotmányos küldetése, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek szerves részét képezi a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása és – akár rendkívül éles hangú – kritikája” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [48]}.

[99] Az MTI-nek címzett közlemény pedig politikai véleményt tartalmaz a felperes ügyel kapcsolatos eljárásáról, azon keresztül a közszereplő felperes polgármesteri tisztségre való alkalmasságát, hitelességét támadja.

[100] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából következően a szövegrészek tartalmi meghatározása és minősítése során helyesen tulajdonított jelentőséget mind az írás közügyekhez kapcsolódó tartalmának, mind pedig annak, hogy a politikai vita keretében közzétett nyilatkozatok erőteljes alkotmányjogi védelem alá helyezik a nyilvános beszédet. Ez a vonás a kampányidőszakon kívül is érvényesül.

[101] Emellett hangsúlyos eleme a jogvitának, hogy a sajtószerv felelőssége más személy nyilatkozatának közlésével kapcsolatban – az alkotmányos szempontokból következően – nem feltétlenül objektív. A véleménynyilvánítás szempontjából legkevésbé védett körben lévő politikus közszereplők esetében alkotmányos szempontokból következő védelem szól amellett, hogy az őket ért támadásokra – más közszereplőkhöz képest – hatékonyabban tudnak reagálni {Ld. 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [42]}. Erre szolgáló politikai eszköztárunk használatáról – ennek körében a személyüket ért kritika cáfolatáról, a polgárok véleményének formálásáról – belátásuk szerint döntenek, de abból a tényből, hogy a nyilvánosság előtti cáfolatot vagy egyéb álláspontjuk nyilvánossággal közlését elmulasztják, nem következik a véleménynyilvánítással szembeni jogi védettségük erősebbé válása.

[102] A politikai ellenfelek gondolatainak megjelenítése – adott esetben a párt nyilatkozatában foglalt tények továbbadása, vagyis híresztelése – a sajtó alapvető tevékenységének része. A 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat szerint a sajtócikkben közölt információkat a maguk összességében és összefüggéseikkel együtt kell értékelni (ideértve a sajtócikk megírásának időpontját és az ebben az időpontban rendelkezésre álló információkat is). E határozatában az Alkotmánybíróság felhatalmazta a bíróságokat arra, hogy az érintettek között a jogsérelem keletkezésekor már folyamatban lévő vitában értékelési körükbe vonják az adott, vagy más sajtószervek által már korábban közöltek is, hogy ebben a „hírfolyamban” értékeljék a mondanivalót, az egyes állításokat és azok fogadtatását.

[103] A sajtó mástól származó információk közzétételét megelőző, tényellenőrző feladatára vonatkozó alkotmányos követelmény csak tényállítások vonatkozásában érvényesülhet, az értékítélet cáfolata fogalmilag kizárt {3247/2023. (VI. 9.) AB határozat, Indokolás [40]}.

[104] Az I. rendű alperes cikkében nem saját, szubjektív véleményét jelenítette meg, hanem a FIDESZ csepeli szervezetének nyilatkozatából közölt részleteket. A figyelmes olvasó számára nem kétséges, hogy a szövegben idézőjelbe tett, kiemeléssel és más szövegpozicionálással jelölt bekezdések az eredeti nyilatkozatból vett részletek, amelyeket a cikk szerzőjének az értelmezést segítő átvetető szövegei szakítanak meg. Ez utóbbiak a nyilatkozat tagolását, könnyebb befogadhatóságát szolgálják, az egyes alcímek is a nyilatkozatból kiemelt megállapítások. A szerző saját szövege azonban véleményt nem tükröz, a tartalmat nem egészíti ki és nem is értékeli.

[105] Az írás a konkrét témában a Fidesz csepeli szervezete által elfoglalt véleményt és annak a nyilatkozók szerinti okait, illetve érzékelhető jeleit mutatja be. A cikk szerzője a közreadott nyilatkozattal kapcsolatban nem foglal állást, az MTI-hez eljuttatott közlemény szövegű megjelenítésére szorítkozik.

[106] A címben a közleményből kiemelt, majd a törzsszövegben megjelenő „maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megfélemlíteni a képviselőket” kijelentés eredeti szövegben a következő: „A szervezet kommunikációja szerint közben a képviselőket egyenként idézi be »szakmai egyeztetésre«, magyarul: maffiamódszerekkel zsarolja, fenyegeti és megpróbálja megfélemlíteni a képviselőket.”

[107] A szöveggörnyezet figyelembevételével egyértelmű, hogy a sérelmezett szövegrész a nyilatkozat megfogalmazóinak tényállítás formájában kifejezett következtetése. A közlés ténybeli alapja az az eljárás, hogy lekerült a képviselő-testület napirendjéről a költségvetési javaslat, a felperes elzárkozott a politikai ellenfelei által előterjesztani kívánt alternatív költségvetési javaslat megtárgyalásától és nem a nyilvánosság előtt, hanem a testület tagjait személyes egyeztetésekre hívva kívánt tárgyalásokat folytatni ebben a témában. Ezt a tényt értékelte a csepeli pártszervezet zsarolásként, fenyegetésként és vesztegetési kísérletként. Mindhárom sérelmezett szövegelem értékítéletnek minősül, azoknak nem a jogi terminológiában érvényesülő, hanem köznyelvi jelentést kell tulajdonítani, amely szerint a felperes politikai erőbefolyással, politikai alkuk árán kívánja a költségvetés elfogadtatását.

[108] Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásának [75]-[78] bekezdésében megjelenítette a közlés ténybeli alapjait és helyesen következtetett arra, hogy a kijelentés nem tényállítás.

[109] A vélemények (értékítéletek) esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen {7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [49]}. Ebből következően a közlések nem minősíthetők valótlannak. A címmel, mint önállóan vizsgálendő szövegrésszel kapcsolatos fellebbezési okfejtésnek pedig azért nincs jelentősége, mert a szó szerinti idézés feltüntetése ellenére sem közvetít a cikk szövegétől eltérő tartalmat. Az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) AB határozatának {az Indokolás [32] és a [34] bekezdésében foglaltak szerinti} alkotmányos szempontja alapján a cikk címének jogszerűsége körében azt kell mérlegelni a bíróságnak, hogy a cím a tájékoztatás egésze szempontjából lényeges körülmény tekintetében az olvasókat félrevezető olyan információt tartalmaz-e, amely sértette az érintett személyiségi jogait.

[110] A jelen esetben a cím félrevezető információt, megfélemlítő pontatlanságot vagy valótlanságot nem tartalmaz, az értékítélet-jelleg ezt önmagában kizárja.

[111] A kifejtettekre tekintettel – egyéb, az 1-4. és 6. közlése vonatkozó konkrét jogi érv hiányában – az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

[112] A fellebbezés eredménytelen, ezért a felperes az első- és a másodfokú eljárásban is pervesztes. Az ítéltábla a Pp. 364. § utaló rendelkezése szerint irányadó 81. § (1)-(2) bekezdése, a 83. § (1) bekezdése alapján döntött a perköltség viseléséről.

[113] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben tett nyilatkozatukban mindössze arra szorítkoztak, hogy jogi képviselőjük munkadíját az Ükr. szerint mérlegeléssel, az összeget áfával növelve kérik megállapítani. A kifejtett munkaórák számát azonban nem közölték.

[114] A Pp. 81. § (2) bekezdése szerint a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell. A bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. Ez utóbbi rendelkezés alkalmazásának azonban minimális tartalmi követelménye, hogy a meg nem határozható pertárgy értékű perben az Ükr. 3. § (3) és (5) bekezdés alapján meghatározandó munkadíj tekintetében a jogi képviselő a munkaórák számát bejelentsen.

[115] A másodfokú elbírálás tárgyaláson kívül történt, így az Ükr. 3. § (3) bekezdése alapján az ügyvédnek az eljárást megelőző és a tárgyaláson kívül végzett igazolt tevékenységének időtartamát közölnie kellett volna. A bíróság csak olyan peradatot vonhat mérlegelési tevékenysége körébe, amelyről az ellenérdekű félnek tudomása van és arra perrendszerűen, a döntést megelőzően reagálhat. Ezért az ítéltábla a felperest az alperesek jogi képviselőjének munkadíjából álló másodfokú perköltség megfizetésére nem kötelezte.

[116] A másodfokú bíróság a tárgyi illetékfeljegyzési jogra tekintettel meg nem fizetett 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére a felperest kötelezte a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésére és a 46. § (1) bekezdésére tekintettel.

[117] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájának száma 10032000-01070044-09060018.

[118] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2024. július 16.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Benedek Szabolcs s.k.
bíró